

LLOSETA

Revista Independiente De Información Local

AÑO IV - NUMERO 49 - SETEMBRE, 1987

Edició Especial

XXVII Homenatge a la Vellesa

EDITORIAL**VELL
VOL DIR
SAVI**

Quan arriba el mes de setembre, amb les ametlles ben badades i moltes vegades ja arreplegades, pelades i a dins el sac, arriben les nostres festes patronals, les festes de la nostra Mare de Déu Llosetina, tan nostra i tan agradosa.

Dins aquest bastiment festiu, sota el papari de la plaça, a vegades ja banyat per les primeres pluges anunciadores de la tardor, els nostres padrins, els nostres vellets, son receptors du'n homenatge popular, que, enguany, serà el nombre vint-i-set.

Què podem dir dels nostres vells? Què les podem dir, nosaltres els joves? Quan a la plaça, el dia de l'Homenatge, passam la vista i contemplam aquella gent de cara ruada i marcada pel temps, aquells fronts amples, però plens de saviesa, que tants de bons consells i, també, de remeis ens poden dar, pensam que son història pura, història nostra.

Com, nosaltres joves, contemplam, com hem dit, la plaça, aquell capvespre, pensam en la vida. Sempre s'ha dit que l'home està fet pel goig i pel dolor, perquè, l'home i la dona, son capaços de riure i plorar. La vida és bella, és garrida, però, com els rosers, li neixen espines.

Nosaltres els joves, tenim el deure de retre, cada any, aquest homenatge als nostres padrins, per la seva feina feta, per el que han fet per nosaltres, per el que han fet pel nostre poble de Lloseta....

L'Ajuntament, la Caixa de Balears "Sa Nostra" i, també, la Revista LLOSETA, vos desitjam, benvolguts padrins, que pogueu seguir comptant els anys amb una ànima alegre i forta....

de la infantesa qui s'enfila,
de la vellura que se'n va.
La Balanguera fila, fila,
la Balanguera filarà.

LLOSETA

Revista Independiente De Información Local

Apartado de Correos nº 6 Teléfono 514164 - LLOSETA (Mallorca)

DEPOSITO LEGAL : P.M. 747-1983

REDACTORES Y COLABORADORES: Jaime Morro Ripoll, Mariano Medina Ripoll, Jaime Servera Coll, Gabriel Pieras Salom, José Mª Escudero Pol, Bartolomé Bestard Bestard, Joan Guasp, Antonio Santandreu Ripoll, Antoni Servera Perelló, Joan Parets Serra.

FOTOGRAFOS: Antonio Mulet Ramón, Lorenzo Ramón Borrás y Miguel Ramón Calatayud.

COMPOSICION TEXTOS: Antonia Massanet Fernandez

MONTAJE: Francesc Villalonga Beltrán, Llorenç Ramon Borràs y Pau Reynés Villalonga

DIRECTOR: Pablo Reynés Villalonga

PRECIO EJEMPLAR: 75 pts. SUSCRIPCION ANUAL: 900 Pts.

IMPRIME: Apóstol y Civilizador - PETRA (Mallorca)

XXVII HOMENATGE A LA VELLESA

6 Setembre 1987

Programa d'actes

A LES 6.30 DEL CAPVESPRE

- *** Cercaviles per la Banda Municipal de Lloseta de Cornetas i Tambors.

|||||||

A LES 7 DEL CAPVESPRE

- *** Concentració dels vells i "Madrinas" acompanyants a la Plaça d'Espanya
- *** Proclamació del XXVII Homenatge a la Vellesa
- *** Missa d'Acció de Gràcies
- *** Actuació de l'Agrupació "Estel del Cocó"
- *** Breus parlaments
- *** Entrega d'obsequis

Aquest XXVII Homenatge a la Vellesa de Lloseta, ha estat organitzat i patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Lloseta i la Caixa de Balears "Sa Nostra", amb la col.laboració de la Parròquia de Lloseta i l'Agrupació "Estel del Cocó".

NOTA. - Els vells homenatjats que, per circumstàncies d'impediments físics, no hagin pogut assistir als actes, seran visitats al seu domicili, fent-los entrega dels obsequis.

RELACIO DELS HOMENATJATS

Maria Vich Guasp	95	Joan Colom Mayol	84
Francesca Gelabert Parets	94	Francesc Pons Salom	84
Antonia Payeras Ramis	92	Catalina Bonafé Ferrer	84
Catalina Ramon Pou	91	Catalina Torrens Rigo	84
Antonia Reus Ramon	91	Pereta Morro Rosselló	83
Antonia Ramon Amengual	91	Antonia Jimenez Romera	83
Catalina Pou Català	91	Josep Munar Bestard	83
Francesca Villalonga Pons	91	Rosa Morell Salva	83
Magdalena Amer Martorell	91	Antonia Amengual Amengual	83
Joana Aina Beltran Suau	90	Joan Moyà Carbonell	83
Bartomeu Abrines Ramon	90	Catalina Moserrat Juan	83
Manuel Muñoz Aranda	89	Llorenç Ramis Ripoll	83
Francesca Ramon Ramon	89	Joan Bta. Borràs Coll	83
Maria Ramon Comas	88	Joana Aina Bestard Abrines	83
Catalina Jaume Cañellas	88	Joana Aina Jaume Llabrés	83
Guillem Crespi Crespi	88	Jaume Ramon Català	83
Guillem Coll Mut	88	Catalina Servera Llabrés	83
Catalina Pou Coll	88	Bartomeu Bibiloni Cañellas	83
Bàrbara Villalonga Català	87	Antonia Pons Seguí	83
Joan Estrany Morro	87	Isabel Ruiz Chamizo	83
Miquela Pons Coll	86	Carmen Perelló Ibañez	82
Francesca Crespi Crespi	86	Teresa Muñoz Aranda	82
Llorenç Català Fiol	86	Margalida Ramon Villalonga	82
Francesca Pol Mateu	86	Francesca Català Fiol	82
Catalina Ferragut Pons	86	Magdalena Bestard Ferragut	82
Francesca Reynés Ramon	86	Mta. Ferragut Guardiola	82
Margalida Fiol Mut	86	Maria Ramon Moyà	82
Jaume Coll Llabrés	86	Francesc Ramon Fiol	82
Antoni Ramis Ripoll	86	Maciana Torrens Rigo	82
Margalida Borràs Coll	85	Francesca Pou Català	82
Magdalena Ramon Comas	85	Catalina Niell Bonafé	82
Francesca Amengual Ferrer	85	Miquel Coll Mut	82
Miquel Abrines Ramon	85	Eugènia Real Bibiloni	82
Rosario Vazquez Esquivia	85	Miquel Truyols Marti	82
Catalina Florit Pou	85	Antonia Nicolau Bonafé	82
Margalida Bestard Bestard	85	Mta. Amengual Rotger	82
Francesca Bestard Abrines	85	Maria Pons Salom	82
Antoni Coll Pons	85	Francesc Ripoll Martorell	82
Miquel Reynés Vicens	85	Margalida Abrines Serra	81
Bernat Pons Rotger	85	Catalina Ramon Amengual	81
Rosa Ramon Català	85	Esperança Ramis Fiol	81
Maria Real Mut	85	Catalina Ripoll Coll	81
Francesca Amengual Amengual	85	Marcè Masquef Cornado	81
Catalina Mateu Vicens	84	Maria Fiol Mut	81
Paula Pou Català	84	Bartomeu Coll Pou	81
Guillem Ramon Vich	84	José Muñoz Aranda	81
Francesca Bestard Riera	84	Llorenç Morro Coll	81
Maria Ferragut Fiol	84	Antoni Munar Alberti	81
Antonia Ferragut Ramon	84	Maciana Coll Coll	81
Pere Villalonga Cañellas	84	Magdalena Coll Reus	81
Bernat Real Mut	84	Francesca Ramon Ferragut	81
Antonia Riera Abrines	84	Catalina Jaume Ramon	81

SALUTACIO

Estimats padrins i padri-
nes del poble de Lloseta:

Em sent molt feliç per poder escriure unes paraules de presentació amb motiu del XXVII Homenatge a la Vellesa. Una festa particularment vostra, però compartida també per tants d'amics i familiars que la celebren conjuntament i amb alegria.

El poble que honora els seus padrins enalteix les pròpies arrels i té, si va dir ver, una gran visió de futur, ja que la vellesa no és altra cosa que l'evolució natural de les persones. És clar, idò, que tot quan es faci per dignificar aquesta etapa de la vida és en benefici de tots.

Vosaltres, amb una dedicació constant, heu contribuït a aixecar el nivell econòmic i social d'aquest poble, i la manera com viviu i sou tractats indica fins a quin punt els vostres esforços han fructificat. Per la meua part, estic plenament segur que tots vos estam agraïts i puc parlar-vos tranquil·lament en nom del llosetí de tot arreu i, d'una manera especial, com a representant d'una Institució centenària, la Caixa de Balears, "SA NOSTRA", que s'ha distingit sempre per la seva sensibilitat i disposició cap a la Vellesa.

Per tot això, molts d'anys i gràcies! Gràcies per la vostra entrega generosa, pel consell encertat, per la companyia útil i acollidora, per la vostra bondat i per tanta alegria que ens contagia i que ens fa veure el nostre propi futur amb esperança!

Molt coralment,

Antoni Santandreu Ripoll,

Delegat de la Caixa de Balears "Sa Nostra"

ELS NOUS HOMENATJATS, UN PER UN (notes biogràfiques)

TERESA MUÑOZ ARANDA

Andaluza, nascuda en Antequera, el 28 de abril de 1905, filla de Manuel y Carmen. La majoria de sus años los ha pasado en el campo. No sabe leer ni escribir y actualmente es viuda de Francisco Calderón Gamez.

De su matrimonio tuvo seis hijos, todos vivos. Cinco de ellos, Juan, Manuela, Encarnación, María y José viven en Lloseta. El otro hijo, Francisco, es el único que se ha quedado en Andalucía, en Villanueva de la Concepción.

Precisamente por el motivo de que la mayoría de sus hijos habían emigrado a Mallorca, concretamente, a Lloseta, es por lo que, una vez viuda, se desplazó a nuestra localidad y, actualmente, vive con su hija María en la calle del Sol.

MARGALIDA ABRINES SERRA

Madò "Margalida Escolana" tota la vida ha fet de sabatera. Quan començà a fer feina guanyava 75 cèntims cada dia.

Fa uns pocs d'anys enviudà de n'Antoni Pons Ramon. Varen tenir dos fills: na Maria i en Bernat.

Ella va néixer a Lloseta dia 17 de febrer de 1906 i a ca seva eren 10 germans. Fins que tengué deu anys va anar a costura a "Ca Ses Monges" amb Sor Maria Cristina, en que va aprendre quatre lletres.

Els millors records de la seva vida han estat les nocces d'or matrimonials i un viatge a Lourdes que va fer amb el seu espòs.

Ens conta una anècdota de joventut quan un dia, amb una amiga seva, va anar a Inca a fotografiar-se. De tornada es varen aturar a descansar, menjaren uns pastels i miraren les fotografies i seguien a peu. Una vegada a Lloseta es varen donar compte que no duïen les fotografies, tornaren arrera i les trobaren damunt la pared a on havien descansat i menjat els pastels.

CATALINA RAMON AMENGUAL

A la barriada del "Peu Nou" va néixer Madò Catalina el 12 de març de 1906. La va batiar el capellà "Seda", don Llorenç. A ca seva eren quatre germans, na Magdalena, na Maria, en Francesc i ella.

Va anar molt poc a escola: un temps curt amb Sor Teotista i el Mestre "Muxic" li ensenyà a escriure el seu nom i unes quatre lletres.

Abans de fer de sabatera va treballar al camp amb els seus pares. De sabatera se'n recorda que guanyava cinc reals cada setmana.

Es va casar a Palma amb n'Antoni Serra Salvador, mort fa poc, i no tengueren cap fill.

De joveneta, 14-15 anys, recorda amb alegria que ballava, per les festes, jotes i boleros i els diumenges es passava "dassa qui venga" pel carrer Major amb la seva amiga Margalida.

CATALINA JAUME RAMON

Nascuda a Lloseta el 5 d'abril de 1906, "Madò Catalina Barragota", era germana de sis essent ella la major, anomenant-se els altres: Francesca, Antoni, Melcion, Josep i Bartomeu. Les necessitats econòmiques la dugueren a fer feina des de molt petita, tenint-se que conformar amb anar a escola a Ca Ses Mònges de nina, amb Sor Teotista.

La seva vida fou molt moguda, cercant sempre una millora d'in-

gressos. Als deu anys, fent feina en el camp, guanyava 50 cèntims diaris, i se'n recorda que als vint anys guanyava 18 pessetes setmanals.

Als catorze anys va començar a fer feina a la fàbrica de sabates d'Inca de "Ca'n Piquero".

Es va casar el febrer de 1932, beneint la unió el Vicari Esteve Martorell, amb en Pere Sociés Soler, del qual va quedar viuda sense descendència.

De casada va obrir una carneria a Inca, i ella feia feina de la seva professió i ajudava al seu home. Al cap de deu anys se'n va anar a Palma empleant-se al forn de Santa Eulàlia. Després va fer feina en el Puig Major, que en aquell temps feien la carretera, i ella se'n cuidava de fer menjar pels homes empleats. Després tornà a Lloseta quedant-se a servir a "Ca'n Curt de Baix".

El record que té més present es de la molta feina que ha fet durant la seva vida.

ESPERANÇA RAMIS FIOI

El dia 28 d'abril de 1906 va néixer "Madò Esperança Ponseta" a una casa que arribaren a ser set germans. Va anar a l'escola pública de la mestra Dª Aurora Arnica Ferrer (aquesta mestra era d'origen valencià i estava casada amb el cap de l'estació del tren).

La seva feina era sabatera (aparadora) i recorda que guanyava unes 25 pessetes setmanals. Quedà viuda de n' Pau Ramon Pou "Carrossa". L'Econom D. Joan Quetglas els va casar. Tengueren deu fills, tres d'ells moriren

joves.

Ens conta que en aquesta vida ha treballat molt i moltes anits ha passat sense dormir per cuidar als fills i donar-los de menjar. A la pregunta, "Tornaria començar la vida?" ens contesta: "Per res d'aquest món, sabent el que he passat".

Diu que els millors records de la seva vida han estat quan va néixer la primera filla i quan el seu fill Joan posà el nom de Pau al primer fill que feia el nom del seu espós.

CATALINA RIPOLL COLL

A un dels carrers més antics del poble, carrer de Sant Joan, un 14 de maig de 1906 nasqué "Madò Catalina Fura", essent la més petita dels cinc germans: Francesc, Miquel, Antoni, Bàrba-

ra i Catalina.

Actualment és viuda den Llorenç Català Ripoll, "Panaré", amb el qual, davant el Vicari Esteve Martorell, varen contreure matrimoni el dia 4 de febrer de 1931. D'aquesta unió nasqueren sis fills: Inès, Jaume, Antoni, Llorenç (mort), Llorenç i Antònia.

A Ca Ses Monges, Sor Teotista i l'Escola Pública a partir dels vuit anys, foren els llocs a on hi aprengué de llegir i escriure.

D'ofici era sabatera, però com tots els de la seva època, de petits, fins als catorze anys, va anar a collir ametlles i altres fruits del camp, deixant l'escola durant l'època d'aquests quefers. Als catorze anys passà a la fàbrica de sabates de "Ca'n Randa" fins que als 24 anys es casà amb l'esmentat Llorenç "Panarer", a qui ajudava a l'activitat de fer paners i paneres, començant per fer netes les canyes, i poc a poc va aprendre de fer els paners que es feien a mà, ja que n'hi havia que se tenien de treballar amb els peus.

Va començar guanyant 80 cèntims cada dia, i el sou més grós que ha tengut és de 20 pessetes setmanals.

Uns dels millors records es refereixen a la seva joventut, amb aquelles excursions a peu amb grups de joves i al·lotes del poble, que acompanyats de Guillem Català, "Es Català Mallorquí", les feia gloses i les cantaven tots junts.

MERCE MASQUEF CORNADO

El motiu de que "Madò Mercè, Sa Catalana" participi al XXVII Homenatge a la Vellesa, és ni més ni pus el haver-se casat amb el llosetí Bartomeu Bibiloni Canyelles, fa més de cinquanta anys.

Ells, malgrat la seva residència a Figueres (Girona), a on hi han passat la major part de la seva vida, l'any 1971 es decidiren a viure al nostre poble, ancare que passassin llargues temporades a Catalunya.

Ella ajudava als seus pares desde joveneta, a l'explotació del "Hotel España" de Figueres. Amb aquesta activitat va conèixer al que seria el seu marit que fent feina a Perpinyan es desplaçava sovint a Figueres.

Es casaren i al cap d'un any anaren a França a on ell feia feina a una fàbrica de taps de

suro i ella a un hotel propietat d'uns parents del marit.

Després de set anys, tornaren a Figueres establint-se amb un negoci de cromats i venda de motos i accessoris.

Fa uns vint anys que se jubilaren. Vengueren el negoci i vingueren a viure a Lloseta.

"Madò Mercè" va néixer a la Riba (Tarragona). Era germana d'altres tres germans tots més majors que ella. La seva data de neixament és el 15 de maig de 1906. Els seus estudis primaris els ha aprofitat per situar-se i recolzar, en tot moment, al seu marit.

Déu no els ha enviat fills, però molt contenta de tots els familiars, essent els millors records la lluita constant dins la vida i les convivències familiars.

MARIA FIOL MUT

Madò Maria "Ponseta", va néixer a Lloseta el 23 de maig de 1906. A ca seva eren cinc germans: na Margalida, en Ponset, na Maria, en Jaume i en Miquel.

Es viuda de Guillem Villalonga Ramon de "Ca los carros". Feia deu anys que estaven casats i varen tenir una nina, la única. Allò va ésser motiu d'una gran alegria, la més gran dintre del matrimoni.

Les primeres lletres les va aprendre amb Da Aurora Arnica però, després, fins als deu anys, amb les monges franciscanes.

Treballà a la conserva d'albercoc i figues seques. També ajudava a la seva mare fent "cortes" de sabates. Recorda un sou de sis pessetes per set-

mana.

Ens conta que quan va fer la primera comunió, a la Parròquia les regalaven un "esse"; després anaven a besar les mans a padrins, tios i demés parents. Uns donaven 25 cèntims i altres una pesseta. Aixó era tot. No hi havia refresc ni dinar especial.

Recorda una oració que li ensenyaren a resar abans d'anar a dormir:

"No permeteu, Senyora, que jo tengui mala sort, defensau-me del dimoni, ara i en lo darrer de la meua mort."

BARTOMEU COLL POU

En ple estiu, el 16 de juliol de 1906, l'amon "Tomeu Rossinyol" va néixer al carrer del Sol de Lloseta.

Li digueren que "Es Vicari Mascaró" el batià i que D. Joan Quetglas el casà, l'any 32, amb na Francesca Abrines Ramón. A ca seva eren 8 germans, ell era el segon, i tal volta, no va voler ser menys i del seu matrimoni en va treure 7: 3 mascles i 4 femelles.

S'enrecort molt bé de la seva vida treball. Quan tenia 10 anys va estar llogat a la possessió de "Banyols" i guanyava 10 pessetes cada mes mantengut. Després de 2 anys va fer d'ajudant de mercader a "Cas Garroverets". Anaven a comprar porcs per les possessions i els duïen als mercats a tornar vendre. Guanyava 1 pta. cada dia. A l'any 1920 passà a treballar a la mina de "Sa Truiola" a buidar senalles de carbó que els miners havien omplides abans, guanyant 3 ptes. cada dia per passar, després a duro. Recorda que per aquets contorns hi havia aquesta mina de "Sa Truiola", "Es Pujant", "Mandrava", "Son Odre" a Biniamar i "Ca Na Mirall" a Mancor.

Després de fer 5 anys de minner, començà a fer de picapedrer amb "Mestre Joan Gotleta". Guanyava 3 ptes. diàries de sol a sol. L'any 1931, el seu mestre es va retirar i li deixà el tall d'homes a ell. Conta que en aquells temps els picapadners feien més adobs que cases noves. Molts de marges i parets amb pedres, fang i calç. L'any 1930 una casa, planta baixa i sala, valia 5000 pessetes i els oficials guanyaven 6 ptes. diàries. La majoria de gent vivia a plantes baixes i era, ja entrats els anys 40 quan es construïren a Lloseta els primers pisos per viure.

Conta, també, que sempre va ésser el picapedrer major de la parròquia i de Ca Ses Monges. A l'església, la feina més delicada va ésser, any 1935-36, la reforma del capell del campanar que queia a trossos. També es va substituir una creu de ferro que hi havia per una bolla que avui, encara, està sencera.

A l'arribar als 60 anys es va retirar i el seu fill Llorenç, per cert ja mort, agafà el negoci. Ara, un altre fill seu, en Tomeu, el continua.

JOSE MUÑOZ ARANDA

Era el año 1982 cuando este andaluz, nacido en Antequera, llegaba a Lloseta, procedente de Marbella. Vino junto con su

esposa, Isabel Contreras Manceira. Llegó a nuestra localidad cuando tenía 76 años, pues, había nacido el 12 de agosto de 1906.

José era el último de seis hermanos. Cuando nació, su padre hacía tres meses que había fallecido y, ya desde muy pequeño, tuvo que ayudar a su madre a trabajar y hacer los menesteres de la casa. No fue para nada a la escuela.

De su matrimonio tuvo diez hijos de los cuales sólo viven cuatro: María, Manolo, Antonia y Josefa. Precisamente estos cuatro hijos viven en Mallorca, dos en Lloseta, uno en Mancor y otro en Inca. Este, el de tener todos los hijos en nuestra isla, fue el motivo que le indujo a trasladarse con su esposa a Mallorca. Ambos dicen que están muy contentos de estar en Lloseta, están muy a gusto, se llevan bien con los amigos y vecinos y una casita que les encanta.

José sigue contando cosas de su juventud y de su vida por tierras andaluzas. Era campesino y su jornal era de 10 pesetas a la semana. Cuando la guerra civil del 36 por temor a que lo mataran, se pasó a los "Rojos". Dejó mujer y niños en casa. El 15 de agosto de 1937 le quemaron su casa y después de la guerra le metieron tres años de cárcel.

Al poco que estuvo en la guerra su mujer tuvo un hijo que él nunca vio. Lo tenían en otra casa para que el niño se criara mejor. Un día les mandaron a decir que había muerto. Su mujer tampoco lo vio y durante toda la vida se han preguntado: "¿De veras se murió nuestro hijo?".

A pesar de todas las peripecias,

su mejor recuerdo lo centra en el día que se casó con su Isabelita y la copla que le cantaba cuando eran novios:

"Isabelita bonita,
hija del corregidor
mucho te quieren tus padres
pero más te quiero yo."

LLORENÇ MORRO COLL

Fa pocs dies que l'amo En Llorenç "Puput" ha complit els 81 anys, perquè va neixer a Lloseta el 25 d'agost de 1906. Don Llorenç "Seda" el va batiar. Ell és germà de cinc.

Recorda que poc va anar a escola i lo poc que hi va anar va ésser amb el Guardia Civil Rosselló. Quan tenia 14 anys, amb un tio seu, partí a França, a Saint Remi de Provence. Començà de forner i li feren un contracte per un any per 500 pessetes i mantengut.

Més tard, a França mateix, començà un negoci de fruites, cosa que feren altres llosetins. Feia moltes hores diàries, com era propi d'aquesta classe de negocis.

El millor record que guarda de la seva vida, és quan, arribat a França, coneixé a una jove francesa molt garrida, era francesa d'origen italià. Es casà amb ella i va tenir una taringa de fills. També guarda un bon record de poder haver fet les Noces D'Or matrimonials a París amb tots els seus fills.

La seva dona nom Emília Maria Tomissi i han tengut vuit fills: Gabriel, Enric, Laura, Maria Antonia, Catalina, Joana, Clàudia i Mònica. Tots ells viuen fora de Lloseta.

ANTONI MUNAR ALBERTI

L'amon "Toni Barruga" va néixer a Ciutat de Mallorca dia 13 de setembre de 1906. A ca seva eren sis germans.

Va conèixer una llosetina, na Margalida Pons i es va casar amb ella a la Catedral de Palma. Tengueren dos fills: En Joan i Na Margalida.

Tota la vida ha fet feina a les mines de carbó de Lloseta o Biniamar. Quan començà a fer feina recorda que guanyava sis pessetes la quinzena.

No sap llegir i quasi no sap posar el seu nom. Apart de que a ca seva tenien necessitat, mai li agradà anar a escola, als tres dies va estar cansat.

MACIANA COLL COLL

Madò Maciana "Metela" tenia quatre germans i va néixer a Lloseta el 22 de setembre de 1906. Ara és viuda den Miquel Crespí Coll amb el que va tenir dos fills: Bartomeu i Guillem.

Va anar a costura a "Ca Ses Monges" amb Sor Teotista i Sor Macària. Als dotze anys començà a fer feina fent bosses de plata a "Ca Na Cànaves", eren unes quinze dones. També en va fer a "Ca'n Salat".

Després passà a Inca a fer "d'embastadora" al taller de sabates de "Ca's Català". Conta que un mes després d'haver deixat de fer feina allà, un pis d'aquella fàbrica s'esfondrà i ferí a companyeres seves llosetines i en morí una d'elles.

Anaven a fer feina a peu i també hi tornaven, tant a l'hivern com a l'estiu. Qualque vegada les agafava una ruixada i les remullava ferm. A l'entrada d'Inca hi havia una dòna, molt bona dòna, que quan les veia arribar remullades les tenia foc fet i s'aixugaven. El temps millor que va viure de jove va ésser quan anava a fer bosses de plata.

Demanada si tornaria arrera a la vida, diu, sense pensar-ho, que no. També ens conta que no ha viatjat mai, quan es va casar va anar a Lluc. Ha estat a pocs pobles de l'illa i a on ha estat més és a Ciutat; però, com sempre era per anar de metges, no importava hi hagués anat.

MAGDALENA COLL REUS

El darrer dia del mes d'octubre de 1906, al carrer de Sa Costa, nº 4, neixia madò Magdalena Coll Reus "Reus". Seria la major de quatre germans (Catalina, Aina i Miquel).

Va anar a costura a "Ca Ses Monges" amb Sor Macària i de més grandeta, quan no tenia feina al camp, la Mestra Dª Aurora Arnica Ferrer, l'ensenyà a llegir i escriure. Després, ja joveneta, aprengué a brodar, cosa que va ensenyar a bastantes joves llosetines.

Es viuda de'n Joan Ramon Ferragut "Filagrès". Varen tenir quatre fills: Francesca (morta als 5 anys), Aina (també morta als 3 anys), Francesca i Andreu.

Ens conta que el millor record de la seva vida va ésser el dia que va fer la Primera Comunió la tercera filla, na Francesca, ja que a les dues primeres les tenia mortes.

FRANCESCA RAMON FERRAGUT

"Madò Francisca Filagresa" es molt popular a Lloseta. Diu que va néixer a Lloseta, al carrer d'"Es Pou Nou" el 15 de novembre de 1906. Els seus pares eren Andreu i Francesca i tengueren sis fills: Joan, Andreu, Maria, Aina, Gabriel i ella.

Va anar escola a "Ca Ses Monges" amb Sor Maria Cristina fins que tengué deu anys. Començà fent feina collint oliva i guanyava dos reals cada dia. Després aprengué de modista i el 20 de desembre de 1932, es casà amb En Miquel Munar Bestard de "Ca'n Pepe". Com la majoria de les parelles anaren de viatge a Lluc.

Del seu matrimoni tengueren tres fills: Antònia, Josep i Francesca. De totd'una el seu marit feia de sabater i ella seguia de modista. A 1945 obriren un cafè "el Novedades" al carrer Guillem Santandreu, que va està obert al públic fins a 1975 per instal·lar-se la Banca March. Recorda que quan va obrir el cafè les copes i els cafès valien 2 reals i un gelat un real. Per les festes patronals al mes de setembre, feien botifarrons, els primers de la comarca, perquè ja havia plogut i el temps s'havia refrescat.

El millor record el té de quan es va casar i va tenir els fills. El disgust més gros va

esser quan morí la seva mare.

Ens conta una anècdota del capellà D.Llorenç "Seda". Una vegada es va anar a confesar diguent que havia cantat, a un moment inoportú, una cançó. Don Llorenç "Seda", un capellà molt espinós, li digué que per saber si era pecat tenia que sentir la lletra. Ella contestà que la sabia cantant i començà a cantar-la fort dins l'església. Don Llorenç le va fer aturar de seguida. Aquella cançó començava així:

"La fábrica del trabajo...

la, la, la,

Si fuese mía

la, la, la "

nota

Aquest número ha estat possible gràcies a tot l'equip de

LLOSETA
Revista Independiente De Información Local

i també a:

*Magdalena Abrines Ramis

*Maria Pons Ferragut

*Antonia Pons

*Maria Bestard Comas

*Maria Rosa Pérez

*Antònia Llabrés Beltran

Fotògrafs:

*Llorenç Ramon Borràs

*Antoni Mulet Ramon

TIRADA: 1600 exemplars

D'UN HOMENATGE A L'ALTRE ENS HAN DEIXAT

Feliu Llabrés Perelló
(9-12-86)

Joan Comas Fiol
(13-12-86)

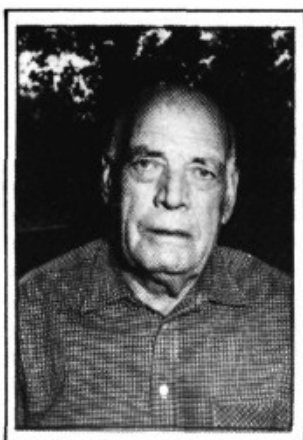
Catalina Truyols Martí
(22-12-86)

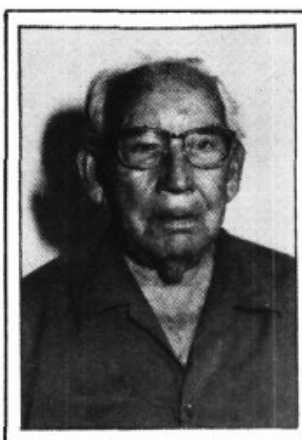
Francesca Coll Vives
(31-12-86)

Margalida Capó Perelló
(12-2-87)

Gabriel Coll Pou
(23-2-87)

Pere Coll Bennassar
(7-8-87)

Bàrbara Pons Ripoll
(1-4-87)

L'HOMENATGE DE L'ANY PASSAT

LA PRESENT

EDICIO

HA ESTAT POSSIBLE

GRACIES

A LA

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

27 anys present

als Homenatges a la Vellesa